

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **S. V.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 12. 2012, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 3. 12. 2014, č. j. 53 Ad 8/2013 – 285,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyni **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Rozhodnutí krajského soudu

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 21. 8. 2012, č. j. X, byl žalobkyni s účinností od 31. 5. 2012 přiznán invalidní důchod pro invaliditu I. stupně ve výši 3040 Kč měsíčně podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“), s přihlédnutím k článku 46 a článku 52 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Orlicí ze dne 30. 4. 2012 poklesla pracovní schopnost žalobkyně z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 %.

[2] Rozhodnutím ze dne 18. 12. 2012, č. j. X, žalovaná změnila k námitkám žalobkyně své rozhodnutí ze dne 21. 8. 2012 ve výši přiznaného důchodu tak, že namísto částky 3040

Kč měsíčně přiznala žalobkyni částku 3123 Kč měsíčně, neboť dodatečně zohlednila dobu péče o dítě do jeho čtyř let věku.

[3] Proti poslední uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu ke krajskému soudu, ve které namítala, že žalovaná chybně posoudila zdravotní stav žalobkyně a že nezapočítala žalobkyni dobu péče o těžce zdravotně postiženého syna M., přičemž zohlednila pouze dobu do 14. 4. 1999 (do 4 let věku dítěte), nikoli dobu další, od 15. 4. 1999 do 27. 8. 2001, během níž žalobkyně podle svých tvrzení osobně o nezletilého syna pečovala.

[4] Rozsudkem ze dne 3. 12. 2014, č. j. 53 Ad 8/2013 – 285, zrušil Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodnutí žalované ze dne 18. 12. 2012 a vrátil věc žalované k dalšímu řízení. V odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud posoudil provedené dokazování k otázce zdravotního stavu žalobkyně a určení procentního poklesu její pracovní schopnosti žalovanou jako dostačující a neshledal potřebu provedení dalších důkazů. Rovněž výsledek dokazování podle krajského soudu plně vypovídá o zdravotním stavu žalobkyně i jemu odpovídající míře poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Co se týče druhé žalobní námítky, zabýval se krajský soud především otázkou, jak lze dobu péče o dítě do 18 let, které je dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, prokázat. Za nesprávný označil postup žalované, která vycházela pouze z ustanovení § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), a dospěla k závěru, že žalobkyně neprokázala dobu péče o nezletilého syna po dosažení jeho čtyř let věku, neboť nemá k dispozici rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení o době a rozsahu péče, přičemž jen toto rozhodnutí může dobu péče prokázat, jiné listiny ani další důkazní prostředky nikoliv. Podle krajského soudu je třeba takovýto postup jako ryze formální odmítnout. Především je třeba vzít v úvahu, že zákon č. 582/1991 Sb. nemá ucelenou právní úpravu týkající se dokazování. Naopak, proces dokazování upravuje toliko okrajově a ve většině otázek se cele podřizuje zákonu č. 500/2004 Sb. správní řád (dále jen „správní řád“). Správní řád je přitom sice zákonem obecným, ovšem zároveň zákonem podstatně mladším a při vzájemné kolizi se proto nelze striktně řídit pravidlem přednosti zvláštního před obecným, je nutné brát v úvahu i pravidlo přednosti novějšího před starším. Správní řád umožňuje ve správním řízení použít jako podklad pro rozhodnutí prakticky cokoliv a jako důkazní prostředek vylučuje pouze ten, který je získán nebo proveden v rozporu s právními předpisy. Ustanovení § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. naopak taxativně určuje, jakým jediným důkazním prostředkem lze prokázat určité doby pojištění. Tento rozpor mezi obecnou a zvláštní právní úpravou nelze podle krajského soudu vyřešit striktním uplatněním pravidla přednosti zvláštního zákona před zákonem obecným. Správní řád je podstatně novějším právním předpisem a úprava dokazování v něm mnohem více koresponduje se smyslem a účelem správního řízení, jímž je zjistit co nejrychlejší a nejehospodárnější způsobem skutkový stav v rozsahu dostatečném pro vydání rozhodnutí. Smyslem důchodového pojištění pak je přiměřené hmotné zabezpečení občanů ve stáří, při nezpůsobilosti k práci a při ztrátě živitele, a to v závislosti zejména na jejich pracovní aktivitě v průběhu života.

pokračování

[5] Podle krajského soudu měla být v dané věci aplikována i obecná právní úprava dokazování a mělo být připuštěno prokázání doby péče o nezletilého syna žalobkyně po čtvrtém roce věku i jinými důkazními prostředky, resp. žalovaná se měla vypořádat s listinami předloženými žalobkyní věcně, měla jimi provést důkaz a následně je vyhodnotit jednotlivě i v souvislostech a učinit z nich příslušné skutkové závěry. Správnost takového postupu ostatně potvrzuje i platná právní úprava obsažená v novelizovaném zákoně č. 582/1991 Sb. Žalovaná nesprávně vyšla ze znění účinného do 30. 6. 2007, ačkoliv ustanovení § 85 je úpravou procesní, zakotvující pravidla pro dokazování ve správním řízení, tedy mělo být aplikováno ve znění účinném k datu podání žádosti o invalidní důchod žalobkyní. K tomuto datu již obsahuje mimo jiné odstavec 5, podle něhož lze rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení o době a rozsahu péče nahradit čestným prohlášením dvou svědků a žadatele o důchod. Tedy sám zákon č. 582/1991 Sb. umožňuje užití jiného důkazního prostředku a podle soudu neexistuje, s ohledem na obecnou úpravu ve správním řádu, jediný rozumný důvod pro odmítnutí i důkazních prostředků dalších. Pokud žalovaná vůbec nepřistoupila k věcnému hodnocení žalobkyní předložených listin a tyto formálně odmítla s poukazem na § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., postupovala nesprávně a její rozhodnutí je třeba zrušit pro vady řízení podle § 78 odst. 1 s. ř. s a věc žalované vrátit k dalšímu řízení a novému rozhodnutí. V dalším řízení by měla podle krajského soudu žalovaná zahrnout mezi podklady svého rozhodnutí též listiny předložené žalobkyní, zaujmout k nim stanovisko, a pokud tyto shledá nedostatečnými pro prokázání doby péče přesahující čtyři roky věku dítěte, žalobkyni poučit v souladu se zásadami dobré správy o možnosti prokázat dobu péče čestným prohlášením ve smyslu § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. Na základě nově učiněných skutkových zjištění by pak žalovaná měla učinit závěry ohledně výše invalidního důchodu žalobkyně. Nad rámec posouzení žaloby krajský soud žalované vytkl nedbalé vedení správního spisu.

II. Kasační stížnost žalované a vyjádření žalobkyně k ní

[6] Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě podřadila své námitky zákonnému kasačnímu důvodu upravenému v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasačními námitkami brojí proti závěru krajského soudu, že ve věci může být k prokázání rozhodné skutečnosti použit jako podklad pro rozhodnutí žalované prakticky jakýkoli důkaz. Zákon v těchto případech jednoznačně předepisuje důkaz rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení a od zákonné úpravy se stěžovatelka nemůže odchýlit. Pokud jde o dobu péče o dítě v pozdějším věku, postupovala stěžovatelka podle § 5 odst. 1 písm. r) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2006, dle kterého lze dobu péče o dítě ve věku do 18 let hodnotit, jde-li o dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě vyžadující mimořádnou péči. Doba péče o dlouhodobě těžce zdravotně postižené dítě do 18 let věku vyžadující mimořádnou péči se v souladu s § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. prokazuje rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení o době a rozsahu této péče, přičemž návrh na zahájení řízení se podává okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopise. Okresní správa sociálního zabezpečení v této věci poskytne též odbornou pomoc, včetně poučení jak postupovat v případě marného uplynutí lhůty pro podání přihlášky. K tomu stěžovatelka uvedla, že dle sdělení Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Orlicí žalobkyně návrh na

zahájení řízení ve věci péče o syna M. nepodala, rozhodnutí o době a rozsahu péče tedy nebylo vydáno. Vzhledem k tomu, že v případě žalobkyně nebyla doba péče o dítě od 5. 4. 1999 do 31. 5. 2000 a od 13. 6. 2000 do 27. 8. 2001 prokázána zákonem předepsaným způsobem, byla pro posouzení vzniku nároku na invalidní důchod zhodnocena pouze doba péče o dítě do čtyř let věku. Ustanovení § 107a zákona č. 582/1991 Sb. navíc umožňuje žadateli kdykoliv (oproti správnímu řádu tedy nikoliv pouze do 1 roku) požádat o prominutí zmeškání lhůty uvedené v § 85 odst. 2 větě druhé. Žalobkyně podle stěžovatelky této možnosti využila a požádala o odstranění tvrdostí zákona, které by se mohly vyskytovat při provádění sociálního zabezpečení. O této žádosti bude rozhodnuto po ukončení soudního řízení.

[7] Stěžovatelka dále uvádí, že ustanovení § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. umožňuje předložení čestného prohlášení jakožto důkazního prostředku pouze při prokazování doby péče o dítě do 4 let věku, zatímco v případě prokázání péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodech 11 a 12 citovaný zákon výslovně požaduje prokázání doby pojištění rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení. Při uplatňování nároku na důchod se jen velmi obtížně prokazují skutečnosti, ke kterým došlo před několika desetiletími. Po tak dlouhé době je jen těžko zjištělné, kdo o dítě pečoval, případně v jakém rozsahu. Z toho důvodu byla přijata taková právní úprava, která umožní v aktuálním čase zjišťovat skutečný stav věci.

[8] Stěžovatelka na závěr kasační stížnosti uvedla, že na správnost jejího rozhodnutí nemá výtku soudu ohledně nedbalého vedení spisu žádný vliv. Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Také navrhla, aby zdejší soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť po případném zrušení napadeného rozsudku by mohla nastat situace, kdy by vedle sebe existovala dvě opačná rozhodnutí o téže věci. Rozhodnutí o původní žalobě by ztratilo smysl, což by vedlo k naplnění pojmu „nepoměrně větší újmy“, jejíž vznik je jednou z podmínek pro přiznání odkladného účinku ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s., na který odkazuje § 107 citovaného zákona.

[9] Žalobkyně ve svém vyjádření ke kasační stížnosti obsáhle zrekapitulovala celý průběh správního řízení, k uplatněným kasačním námitkám však neuvedla žádnou argumentaci.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[11] Ze správního spisu vyplynulo, že žalobkyně dne 7. 3. 2012 uplatnila žádost o invalidní důchod s datem přiznání od skončení výplaty nemocenských dávek. Dne 30. 4. 2012 bylo Okresní správou sociálního zabezpečení v Ústí nad Orlicí provedeno posouzení

pokračování

zdravotního stavu dle vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterým byla žalobkyně uznána od 27. 4. 2012 invalidní pro invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 35 %. Na základě tohoto posudku pak vydala žalovaná dne 21. 8. 2012 již zmíněné rozhodnutí, kterým byl žalobkyni přiznán od 31. 5. 2012 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 3040 Kč. Proti rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu žalobkyně podala námitky, ve kterých mimo jiné poukázala na skutečnost, že její syn M. byl těžce zdravotně postiženým dítětem, ale péče o něho jí nebyla započítána pro nárok na starobní důchod. V rámci řízení o námitkách byl přešetřen zdravotní stav žalobkyně, která byla opět uznána invalidní pouze pro invaliditu prvního stupně. Rovněž byla žalobkyni dodatečně zohledněna doba pojištění za dobu péče o dítě do 4 let věku, v důsledku čehož byla provedena změna prvostupňového rozhodnutí a žalobkyni byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 3123 Kč měsíčně.

[12] Co se týče prokazování péče o nezletilého syna, je podstatné, že žádost o invalidní důchod podala žalobkyně opakovaně a odkazovala v ní na svou předcházející žádost ze dne 4. 10. 2011. Ta byla zamítnuta z důvodu, že žalobkyně nebyla uznána invalidní. V rámci řízení o předchozí žádosti se žalobkyně mimo jiné domáhala zohlednění doby péče o nezletilého syna až do 27. 8. 2001 s odůvodněním, že v červenci 1999 byla zaregistrována zpětně na mateřskou dovolenou k datu 23. 12. 1998, k čemuž datu byly doplacený platby Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, tedy bylo podle jejího názoru jasné, že nezletilý M. byl velmi závislý na její péči, neboť v opačném případě by ke zpětné registraci na mateřskou dovolenou nedošlo. Na podporu svého tvrzení žalobkyně předložila výpis informací o pojištění ze dne 22. 7. 2011 a profesní dotazník ze dne 17. 10. 2011. V řízení o námitkách, které se týkalo nyní posuzované věci, žalobkyně uvedla, že má k dispozici osobní list ze dne 31. 1. 2012, v němž není doba péče o nezletilého M. do 27. 8. 2001 zohledněna jako doba pojištění, proti čemuž se ohrazuje a trvá na tom, aby jí byla jako doba pojištění zohledněna doba péče od 23. 12. 1998 do 31. 5. 2000 a od 13. 6. 2000 do 27. 8. 2001. Žalobkyně předložila výpis Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR z evidence pojištěnce, v němž jsou výše uvedené doby označeny jako „mateřská dovolená a rodičovský příspěvek“, rozhodnutí Městského úřadu v Lanškrouně ze dne 18. 5. 2000 o snížení opakovaného peněžitého příspěvku při péči o blízkou osobu na částku 1095 Kč měsíčně, v jehož odůvodnění je uvedeno, že příspěvek je poskytován z důvodu péče žalobkyně o syna M., který je dlouhodobě těžce zdravotně postiženým dítětem vyžadujícím mimořádnou péči dle § 1 vyhlášky č. 284/1995 Sb., záznam o jednání před Okresním úřadem v Ústí nad Orlicí ze dne 7. 10. 1999, ze kterého vyplývá, že Městský úřad v Lanškrouně požádal o vypracování posudku pro přiznání příspěvku na péči o osobu blízkou, M. S., nar. X.

[13] Podle § 5 odst. 1 písm. r) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném v době rozhodné, platí, že pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny osoby pečující o dítě ve věku do čtyř let nebo o dítě ve věku do 18 let, je-li dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči.

[14] Podle § 85 odst. 2 věty první a druhé zákona č. 582/1991 Sb. se doby péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodech 11 a 12 prokazují rozhodnutím okresní správy sociálního

zabezpečení o době a rozsahu této péče. Návrh na zahájení řízení podle předchozí věty se podává na předepsaném tiskopisu; tento návrh lze podat nejdříve po skončení uvedené péče nebo v době jejího trvání v souvislosti s podáním žádosti o přiznání důchodu, nejpozději však do dvou let od skončení péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodech 11 a 12.

[15] Podle § 6 odst. 4 písm. a) bodu 11 téhož zákona okresní správy sociálního zabezpečení rozhodují o době a rozsahu péče muže o dítě ve věku do 4 let, jde-li o dobu péče o toto dítě po 31. prosinci 1995 do 30. června 2007, a o době a rozsahu péče o dítě ve věku do 18 let, je-li dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, a péče osoby pečující osobně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let, jde-li o doby péče o tyto děti a bezmocné osoby po 31. prosinci 1995 do 31. prosince 2006.

[16] Podle § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně 2 svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.

[17] Podle § 50 odst. 1 správního řádu mohou být podklady pro vydání rozhodnutí zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé.

[18] Podle § 51 odst. 1 správního řádu lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.

[19] Podle § 52 věty druhé správního řádu není správní orgán návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.

[20] Co se týče způsobu dokazování ve věcech důchodového pojištění, pak lze přisvědčit krajskému soudu, že úprava dokazování obsažená v zákoně č. 582/1991 Sb. je ve vztahu ke správnímu řádu v postavení úpravy zvláštní, která se uplatní přednostně. Jako subsidiárního procesního předpisu se i v řízení ve věcech důchodového pojištění použije správního řádu, ledaže by předpisy na úseku důchodového pojištění použitelnost správního řádu explicitně či implicitně (existenci odlišné zvláštní úpravy) vylučovaly. Přednostní aplikaci je však třeba odlišit od situace, kdy zvláštní úprava v zákoně č. 582/1991 Sb. některé aspekty dokazování pomíjí, a je třeba užít úpravy obecné, a zároveň nelze vyplňovat mezery jen zdánlivé, kvůli nimž zákonodárce přikročil k vyloučení obecných předpisů o správním řízení (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, č. 1865/2009 Sb. NSS).

[21] Vyžadovat prokázání určité skutečnosti jen určitým důkazním prostředkem, pro správní orgán závazným, může správní orgán jen na základě výslovné zákonné autorizace (srov. § 50 odst. 4 správního řádu); jinak se uplatní ustanovení obecných předpisů o správním řízení, podle nichž lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků,

pokračování

které jsou vhodné ke zjištění stavu věci (§ 51 odst. 1 správního řádu). Platí tak, že pokud mají výše popsané odlišnosti oproti obecné úpravě správního řízení nastat, musí je zvláštní zákon v potřebné míře stanovit, a to explicitně nebo implicitně (např. povahou, systematikou či smyslem a účelem zvláštní úpravy). Neučiní-li tak, uplatní se subsidiárně obecná pravidla zakotvená ve správním řádu.

[22] Oproti obecné úpravě dokazování obsažené ve správním řádu zákon č. 582/1991 Sb. stanoví, že některé důkazní prostředky se užijí jako primární, a také upravuje zvláštním způsobem pravidla pro prokazování některých dob pojištění. To znamená, že specialita úpravy dokazování v zákoně č. 582/1991 Sb. se projevuje různými způsoby v závislosti na tom, co je prokazováno.

[23] Výše uvedené dobře ilustrují závěry zdejšího soudu v rozsudku ze dne 11. 6. 2014, č. j. 3 Ads 58/2013 - 26: *„Ustanovení § 38 zákona č. 582/1991 Sb. upravuje jako primární důkazní prostředek sloužící k osvědčení doby pojištění a získaných vyměřovacích základů zejména evidenční list důchodového pojištění, dříve evidenční list důchodového zabezpečení. Při jejich absenci je zapotřebí aplikovat obecná pravidla pro dokazování stanovená v § 51 odst. 1 správního řádu, podle něhož lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy, a to zejména listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek. Rovněž je nutné vycházet z konkrétních pravidel pro prokazování některých dob pojištění upravených v § 85 zákona č. 582/1991 Sb., podle jehož odstavce pátého lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod, nelze-li tuto dobu prokázat jinak (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2013 č. j. 4 Ads 28/2013 - 22, dále též rozsudek ze dne 12. 6. 2013, č. j. 4 Ads 8/2013 - 31 a rozsudek ze dne 2. 4. 2014, č. j. 6 Ads 85/2013 - 33).“*

[24] To znamená, že při prokazování doby pojištění a získaných vyměřovacích základů se obecně vychází z evidenčních listů důchodového pojištění, ale nejedná se o jediný prostředek, kterým by bylo možné dokazování provádět. Vyměřovací základy i dobu pojištění lze prokázat i dalšími způsoby, pro prokazování některých dob pojištění obsahuje zákon č. 582/1991 Sb. zvláštní ustanovení v § 85. Tuto rozdílnost reflektoval zdejší soud například v rozsudku ze dne 27. 10. 2010, č. j. 3 Ads 78/2010 - 93, ve kterém dospěl k závěru, že *„za účelem prokázání vyměřovacích základů nelze použít tytéž podpůrné důkazní prostředky, jako stran prokázání samotné doby pojištění, tzn. kupř. čestné prohlášení dvou svědků a žadatele o důchod.“* Základním východiskem však je, že také dobu pojištění lze prokázat i obecnými důkazními prostředky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2013, č. j. 4 Ads 27/2013 - 20). Odkázat lze i na závěry zdejšího soudu v rozsudku ze dne 2. 4. 2014, č. j. 6 Ads 85/2013 - 33: *„Právě s odkazem na § 85 odst. 5 zákona o organizaci sociálního zabezpečení rozlišil zákonodárce důkazní standard ve vztahu k době pojištění oproti důkaznímu standardu ve vztahu k prokázání výše osobního vyměřovacího základu. Na průkaznost výše osobního vyměřovacího základu klade judikatura Nejvyššího správního soudu vyšší nároky co do přesnosti údajů v předkládaných listinách.“* A také na závěry zdejšího soudu v rozsudku ze dne 11. 7. 2013, č. j. 4 Ads 28/2013 - 22, k účelu ust. § 85 zákona č. 582/1991 Sb.: *„Účel tohoto ustanovení totiž spočívá v možnosti pojištěnce doložit po dosažení důchodového věku účast na důchodovém pojištění*

získanou v minulosti, a to často s odstupem řady desítek let, neboť zákonodárce si byl vědom skutečnosti, že po tak dlouhé době je často nanejvýš problematické předložit příslušné evidenční listy. To, že prostřednictvím čestného prohlášení může být doložena jen doba pojištění, není nespravedlivé, neboť účelem § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. je umožnit prokázat velmi staré doby pojištění získané zejména před rokem 1990, přičemž výdělky za takto prokázané doby pojištění by zásadně neměly být započítány při výpočtu výpočtového základu a procentní výměry starobního důchodu, neboť podle § 18 odst. 4 věty první zákona o důchodovém pojištění se do rozhodného období nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986.“

[25] Jak již bylo uvedeno, umožňuje zvláštní ustanovení § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. žadateli využít jako důkazního prostředku čestného prohlášení dvou svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak. V této souvislosti zdejší soud v rozsudku ze dne 29. 2. 2012, č. j. 3 Ads 168/2011 - 54, uvedl: „Je-li účastník v řízení o přiznání důchodu (či jeho zvýšení, jako v tomto případě) toho názoru, že mu nějaká doba pojištění (zaměstnání) není započtena, měl by své tvrzení doložit příslušnými doklady nebo k prokázání tvrzené skutečnosti alespoň navrhnout důkazy. Nedisponuje-li žadatel průkaznými písemnými doklady, potom může postupovat ve smyslu § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., který stanoví: K prokázání doby pojištění lze použít čestného prohlášení nejméně 2 svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak. To taktéž platí jak při prvotním rozhodování o přiznání starobního důchodu, tak také při rozhodování o žádosti o zvýšení starobního důchodu vázané na tvrzenou dosud nezapočtenou dobu pojištění. Podle úpravy obsažené v § 50 odst. 2 správního řádu sice podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán, nicméně stejně tak platí, účastníci řízení jsou povinni při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost.“ Podobně lze odkázat na závěry, ke kterým dospěl zdejší soud v rozsudku ze dne 18. 11. 2010, č. j. 6 Ads 115/2010 - 51: „K čestnému prohlášení stěžovatelky je současně třeba uvést, že také v řízení o dávce důchodového pojištění před žalovanou se uplatní zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, (§ 108 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) a žalovaná tedy může k dokazování použít veškeré důkazní prostředky a procesní instituty, které správnímu orgánu dává k dispozici zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), podle jehož § 53 odst. 5 předložení listiny je v případech a za podmínek stanovených zvláštním zákonem možné nahradit čestným prohlášením účastníka nebo svědeckou výpovědí. Podle ustanovení § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, nelze-li dobu pojištění prokázat jinak, lze k prokázání doby pojištění použít čestného prohlášení nejméně 2 svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, ale čestné prohlášení ze dne 22. 7. 2009 je však čestným prohlášením pouze samotné stěžovatelky. Nejvyšší správní soud proto musí konstatovat, že stěžovatelka se skutečně nachází v důkazní nouzi, protože ani neoznačuje žádné konkrétní důkazní prostředky, jimiž by bylo možné zpochybnit věrohodnost posudku PK MPSV a pokud v této souvislosti až v kasační stížnosti odkazuje na výsledky blíže neindividualizovaných svědků, tj. nové důkazní prostředky, pak tak navíc činí zapovězeným způsobem.“

[26] Vedle uvedené možnosti prokazovat dobu pojištění čestným prohlášením upravuje § 85 zákona č. 582/1991 Sb. i další odlišnosti od obecného způsobu dokazování. Ve vztahu k dobám péče uvedeným v § 6 odst. 4 písm. a) bod 11 zákona stanoví v § 85 odst. 2, že tyto doby se prokazují rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení. Zákon tak přenáší posouzení doby péče osoby pečující o převážně nebo úplně bezmocnou osobu na okresní

pokračování

správu sociálního zajištění s tím, že na vyšší úrovni již plné dokazování v tomto směru neprobíhá. Takový přístup je jistě možný a nelze jej bez dalšího odmítnout jako ryze formální jen z toho důvodu, že je od obecné úpravy ve správním řádu odlišný. Odlišnost je totiž základním rysem zvláštní úpravy postupu v řízení ve speciálních zákonech na úseku veřejné správy. Závěr krajského soudu by znamenal, že nebude v postatě nikdy možné se od obecné úpravy dokazování odchýlit. V posuzované věci je pak zásadní, že zvláštní úprava neomezuje způsoby dokazování, jejichž využití předvídá správní řád. Pouze se uplatní při rozhodování okresní správy sociálního zabezpečení postupem podle § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Mezi tyto způsoby dokazování lze zahrnout i použití čestného prohlášení dle § 85 odst. 5 téhož zákona, přičemž toto čestné prohlášení může být podkladem pro rozhodnutí okresní správy sociálního zajištění. Nelze tak plně souhlasit s názorem stěžovatelky, že ustanovení § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. umožňuje předložení čestného prohlášení jakožto důkazního prostředku pouze při prokazování doby péče o dítě do 4 let věku, zatímco v případě prokázání péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodech 11 a 12 citovaný zákon výslovně požaduje prokázání doby pojištění rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení. Rovněž okresní správa sociálního zajištění provádí dokazování při postupu dle § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. a k prokázání doby pojištění se na toto dokazování vztahuje vedle obecné úpravy ve správním řádu i zvláštní úprava prokazování některých dob v ust. § 85 zákona č. 582/1991 Sb. V řízení před stěžovatelkou se dokazování provádí již jen rozhodnutím okresní správy o době péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bod 11 zákona č. 582/1991 Sb.

[27] Výše uvedený závěr podporuje také judikatura zdejšího soudu. Odkázat lze zejména na závěry, ke kterým dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 7. 2013, č. j. 6 Ads 15/2013 - 28: „Pokud jde o řízení před správním orgánem (žalovanou) ve věcech důchodového pojištění, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, obsahuje v § 85 ustanovení, které předepisuje prokazování některých dob – podle § 85 odst. 2 tohoto zákona se doby osobní péče o blízkou převážně bezmocnou osobu, uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodu 11, prokazují rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení, to se však týká pouze dob po 31. prosinci 1995, kdy byla tato pravomoc okresní správě sociálního zabezpečení svěřena (toto ustanovení bylo do § 85 zákona č. 582/1991 Sb. doplněno novelou provedenou zákonem č. 160/1995 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o důchodovém pojištění, s účinností od 1. ledna 1996). Toto ustanovení tak nelze použít na případ žalobkyně, jež měla o svou matku osobně pečovat v letech 1983 až 1990. I tak ale podle § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. platí, že k prokázání doby pojištění lze použít i čestné prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod, nelze-li tuto dobu prokázat jinak (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 115/2010 - 51 ze dne 18. listopadu 2010). Všechny ostatní skutečnosti rozhodné pro přiznání dávky důchodového pojištění neuvedené ve zvláštním ustanovení § 85 lze prokazovat standardními důkazními prostředky podle správního řádu. Při absenci zvláštních procesních intertemporálních ustanovení to platí i pro dokazování osobní péče o převážně bezmocnou osobu, jež je náhradní dobou pojištění podle § 9 odst. 1 písm. k) zákona č. 100/1988 Sb., ve spojení s hmotněprávním intertemporálním ustanovením § 13 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.“ A podobně již v rozsudku ze dne 19. 4. 2007, č. j. 4 Ads 78/2005 - 93: „Z výše uvedeného tedy plyne, že stěžovatelka (jejíž matka zemřela dne X.) měla nejpozději do 2 let od skončení péče o matku podat přihlášku k účasti na důchodovém pojištění a poté návrhem na zahájení řízení se

měla dovolávat uznání doby péče o svou matku (§ 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení o době a rozsahu péče by pak bylo podkladovým rozhodnutím pro rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o zákonném nároku na dávku důchodového pojištění, tedy plného invalidního důchodu. Se zřetelem k tomu, že stěžovatelka tento postup nezvolila, nebyla jí tato doba uznána žalovanou za náhradní dobu pojištění, avšak ani v přezkumném soudním řízení se nemůže prokázání této doby účinně dovolat, neboť posouzení takové doby je v pravomoci okresní správy sociálního zabezpečení.“

[28] Judikatura zdejšího soudu také osvětluje důvody, proč posouzení vymezených dob péče provádějí okresní správy sociálního zabezpečení. Odkázat lze zejména na závěry, ke kterým dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 8. 2005, č. j. 4 Ads 54/2004 - 65: „V posuzované věci Nejvyšší správní soud poukazuje na právní úpravu uvedenou v zákoně č. 582/1991 Sb. (v jeho znění ke dni 14. 1. 2003), podle něhož doby péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bod 11 (tedy doba péče osoby pečující o převážně nebo úplně bezmocnou osobu) se prokazují rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení o době a rozsahu této péče. Návrh na zahájení řízení se podává na předepsaném tiskopise; tento návrh lze podat nejdříve po skončení uvedené péče, nebo v době jejího trvání v souvislosti s podáním žádosti o přiznání důchodu, ne však dříve, než byla podána přihláška k účasti na důchodovém pojištění podle § 5 odst. 3 věty druhé a odst. 4 zákona o důchodovém pojištění, nejpozději však od skončení této péče (§ 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v jeho znění od 1. 1. 2003). K eventuelní námitce, že se zřetelem k ustanovení § 13 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb., je třeba vycházet pro dokazování této náhradní doby z právní úpravy platné v době jejího trvání, je třeba zdůraznit, že i před 1. 1. 1992 (tedy před účinností zákona č. 582/1991 Sb., účinný od 1. 1. 1992) bylo posuzování vzniku, trvání a zániku bezmocnosti včetně jejího stupně svěřeno posudkovým komisím sociálního zabezpečení. Od 1. 1. 1992, tedy ještě v průběhu trvání této náhradní doby v posuzované věci, posuzují bezmocnost občanů okresní správy sociálního zabezpečení svými lékaři (§ 8 odst. 1 písm. b/ zákona č. 582/1991 Sb.) a v přezkumném soudním řízení posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 téhož zákona). Je tomu tak proto, že byť je pojem bezmocnosti pojmem právním, je při jejím posouzení třeba nejprve zjistit rozsah zdravotního postižení osoby, a to mimo jiné i k posouzení toho, zda tvrzená neschopnost sebeobsluhy při úkonech rozhodných pro posouzení bezmocnosti, může být v příčinné souvislosti se zdravotním postižením takové osoby. Z výše uvedeného tedy zcela jednoznačně plyne, že k posouzení skutečnosti, zda je ta která osoba převážně nebo úplně bezmocná, bylo třeba vždy odborných lékařských a posudkových znalostí a uvedené posouzení bylo tedy svěřeno posudkovým orgánům. K průkazu převážné a úplné bezmocnosti byl předepsán zákonem stanovený postup; přitom prokázání úplné nebo převážné bezmocnosti je základním předpokladem pro úvahu, zda určitá doba bude hodnocena jako doba náhradní (vyloučená), či nikoliv, ve smyslu § 9 odst. 1 písm. k) zákona č. 100/1988 Sb.“

[29] Krajský soud, přestože správně dovodil, že jedním z cílů úpravy správního řízení ve správním řádu je zjistit co nejrychlejší a nejehospodárnější způsobem skutkový stav pro vydání rozhodnutí, se již nezabýval dostatečně tím, zda je zvláštní úprava dokazování v zákoně č. 582/1991 Sb. s těmito cíli v rozporu. Zdejší soud má za to, že nikoliv. Žadatelům o přiznání důchodové dávky umožňuje uplatnit důkazní prostředky na nižší úrovni správy sociálního zabezpečení způsobem, který nelze bez dalšího považovat za omezující, tedy že by především bránil účinnému zajištění hmotného zabezpečení. Tomu

pokračování

nebrání ani zohlednění specifík řízení o přiznání důchodu. Jak uvedl zdejší soud při posuzování otázky náležitosti žádosti zahajující řízení o přiznání dávky důchodového pojištění podle § 81 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. v rozsudku ze dne 26. června 2014, č. j. 6 Ads 32/2014 - 37, *„(p)oskytování dávek v oblasti sociálního zabezpečení je podmíněno tím, že příslušný orgán má pro účely rozhodnutí k dispozici celou řadu vstupních údajů specifické povahy, přičemž je zcela legitimní jeho zájem na tom, aby tyto údaje, které mají v řadě ohledů typizovanou podobu, obdržel ve strukturované formě umožňující jejich další bromadné či automatizované zpracování, které je v oblasti sociálního zabezpečení pravidlem.“* Systém důchodového zabezpečení je tak nutno pojímat jako provázaný celek nejen v hmotněprávní, ale i v procesněprávní rovině. Vzhledem k tomu, že okresní správa sociálního zabezpečení pomáhají se sepisováním žádostí a mají k dispozici řadu vstupních údajů, nejeví se jako nekoncepční, že také posuzují dobu péče v § 6 odst. 4 písm. a) bod 11 zákona č. 582/1991 Sb.

[30] Nejvyšší správní soud tudíž s ohledem na výše uvedené posoudil jako důvodnou kasační námitku nesprávného posouzení právní otázky aplikace obecné úpravy dokazování doby péče uvedené v § 6 odst. 4 písm. a) bodech 11 a 12. Tato skutečnost však nemění nic na závěru, že byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí stěžovatelky, a to pro porušení zásad dobré správy.

[31] I v řízení ve věcech důchodového pojištění a důchodového zabezpečení je třeba postupovat podle základních zásad stanovených ve správním řádu. Mezi základní zásady, které ukládá správní řád pro činnost správních orgánů, patří podle § 4 správního řádu to, že veřejná správa je službou veřejnosti. Podle § 8 správního řádu správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy. Konkrétní vyjádření těchto zásad spočívá v povinnostech poskytnout dotčeným osobám přiměřená poučení o jejich právech a povinnostech, odpovídající jejich zdravotnímu stavu a schopnostem, pomoci odstranit rozpory bránící řádnému projednání a rozhodnutí věci, pomoci napravit vady podání, vyřídit věci bez zbytečných průtahů či volit takový postup, který co nejméně zatíží osoby dotčené činností správních orgánů. Poučovací povinnost adekvátní schopností pojištěnce zdůraznil Nejvyšší správní soud i ve své judikatuře (např. v rozsudku z 28. 3. 2007, č. j. 6 Ads 13/2006 - 51). Nejen správní řád, ale i zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ukládá v § 6 odst. 4 písm. l) příslušným orgánům provádějícím sociální zabezpečení poskytovat občanům odbornou pomoc ve věcech sociálního zabezpečení.

[32] Konkrétně to pro řízení, ve kterém je výše důchodu odvislá od doby péče, kterou žadatel prokazuje rozhodnutím okresní správy sociálního zabezpečení, znamená, že pouhé poučení a odkázání na jiný správní orgán nelze bez dalšího považovat za dostatečné naplnění principu dobré správy, a to zvláště ve světle § 2 odst. 4 správního řádu, který ukládá správnímu orgánu povinnost podle svých možností vycházet osobám dotčeným jeho rozhodováním vstříc. Podle § 4 odst. 1 správního řádu je přitom nutné volit takové řešení, které bude odpovídající danému případu. Aplikací zásady poskytování odborné pomoci ve věcech sociálního zabezpečení se zabýval zdejší soud v rozsudku ze dne 10. 5. 2012, č. j. 6 Ads 157/2011 - 56, a to v kontextu skutkových a procesních okolností, které jsou obdobné nyní posuzované věci: *„Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že žalovaná na jednu stranu stěžovatelce poskytla podrobné informace o tom, jak nedostatky své žádosti odstranit,*

včetně toho, že ji odkázala na příslušný správní orgán, tj. PSSZ. Na druhou stranu však stěžovatelce ani po řadě dalších podání, kterými se tato snažila napravit nedostatky své žádosti o přepočet starobního důchodu, neposkytla bližší pomoc, která by směřovala ke zdárnému vyřízení věci. (...) Kromě vysvětlení právní problematiky podávání žádostí o uznání péče o osobu bezmocnou či závislou jako náhradní doby pojištění se stěžovatelce ze strany žalované nedostalo žádné další pomoci směřující ke zdárnému vyřízení věci. (...) Podle § 12 správního řádu, dojde-li podání správnímu orgánu, který není věcně nebo místně příslušný, bezodkladně je usnesením postoupí příslušnému správnímu orgánu a současně o tom uvědomí toho, kdo podání učinil. Stěžovatelka přitom učinila vůči žalované řadu podání, jež mohla žalovaná ve svém souhrnu objektivně chápat jako taková, jimiž se stěžovatelka domáhá rozhodnutí o stanovení doby a rozsahu péče o osobu závislou, případně bezmocnou. Z obsahu správního spisu vyplývá, že mezi dokumenty, které stěžovatelka žalované předložila, jsou jak lékařské zprávy o zdravotním stavu jejího syna, tak doklady o faktickém omezení v běžném rozsahu vykonávat pracovní činnost či doklady o péči o syna. Citované ustanovení § 12 správního řádu pak ukládalo žalované povinnost postoupit toto podání příslušnému správnímu orgánu, kterým byla v tomto případě PSSZ. Žalovaná proto pochybila, když nepřihlédla ke zvláštním okolnostem daného případu a stěžovatelkou učiněná podání nepostoupila PSSZ s odkazem na to, čeho se stěžovatelka u ní respektive u PSSZ domáhá. Žalovaná byla dobře obeznámena se situací stěžovatelky a nebylo u ní pochyb o tom, čeho se stěžovatelka domáhá. Úzká organizační propojenost žalované a jednotlivých okresních správ sociálního zabezpečení ostatně vyplývá z § 3 odst. 3 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, který uvádí, že mezi orgány sociálního zabezpečení patří jak Česká správa sociálního zabezpečení, tak i okresní správy sociálního zabezpečení (a tudíž i PSSZ). Dále žalovaná porušila svou povinnost informovat stěžovatelku pro ni srozumitelným způsobem o dalších možnostech, jak doložit spornou dobu péče o syna, a poskytnout odbornou pomoc při zajišťování podkladů pro správní rozhodnutí. Teprve poté, kdy by žalovaná poskytla stěžovatelce dostatečnou pomoc při obstarání podkladů pro správní rozhodnutí, by žalovaná měla dostatek podkladů pro přesvědčivé rozhodnutí ve věci, ať už by bylo pro stěžovatelku příznivé či nikoliv.“

[33] Rovněž v nyní posuzované věci předložila žalobkyně řadu dokumentů, kterými prokazovala dobu péče o svého syna. Prvně již k předchozí žádosti v podání ze dne 5. 11. 2011 rozporovala nezapočítání doby péče o syna M. od 15. 4. 1999 - 27. 8. 2011. Na toto podání stěžovatelka reagovala přípisem ze dne 16. 1. 2012, že péče o syna nesplňuje podmínky uznatelnosti pro nárok na starobní důchod, neboť netrvala alespoň 10 let ve smyslu § 32 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb. Přitom žalobkyně žádala o invalidní důchod, a nikoliv o důchod starobní. Z interní elektronické komunikace mezi zaměstnanci stěžovatelky je pak zřejmé, že se stěžovatelka závislostí syna žalobkyně ve sporném období zabývala přinejmenším ve vztahu k mateřské dovolené přiznané Všeobecnou zdravotní pojišťovnou ČR. Poté, co žalobkyně podala opakovanou žádost o přiznání invalidního důchodu, vyjádřila opětovně nesouhlas se započítáním uvedené doby péče o svého syna, a to v přípisu k žádosti nebo například v přípisu stěžovatelce ze dne 10. 5. 2012. V přípisu ze dne 28. 5. 2012 stěžovatelka žalobkyni sdělila ještě ve vztahu k první žádosti, že doba péče o dlouhodobě těžce postižené dítě ve věku do 18 let se prokazuje rozhodnutím příslušné správy sociálního zabezpečení. Co se týče vyřizování druhé, nyní posuzované žádosti, stěžovatelka žalobkyni již nijak nepoučila ve vztahu k nutnosti prokázání doby péče o syna po dovršení čtyř let věku. V rozhodnutí ze dne 21. 8. 2012 toliko uvedla, že „(p)okud se

pokračování

prokáže další péče o dítě po dovršení čtvrtého roku věku po 31. 12. 1995, tj. syna M., bude znovu rozhodnuto.“ Takový postup nepovažuje zdejší soud za dostatečný, přestože stěžovatelka byla obecně seznámena se způsobem prokazování doby péče o syna. Součástí spisu je také dotaz stěžovatelky ze dne 13. 9. 2012 na příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení, zda bylo v minulosti vydáno rozhodnutí o době a rozsahu péče o dítě s tím, že žalobkyně přiložila k námitkám proti rozhodnutí ze dne 21. 8. 2012 kopii záznamu o jednání ze dne 7. 10. 1999, ve kterém byl její syn uznán dlouhodobě těžce postiženým dítětem.

[34] Stěžovatelka tak měla dostatek podkladů, aby žalobkyni nasměrovala k sepsání žádosti o vydání rozhodnutí o době a rozsahu péče o syna žalobkyně a zároveň aby postoupila předložené podklady příslušné okresní správě sociálního zabezpečení, a to bez ohledu na dodržení či nedodržení lhůty pro podání žádosti stanovené v § 85 odst. 2 věty první a druhé zákona č. 582/1991 Sb. Posouzení dodržení této lhůty totiž náleží již okresní správě sociálního zabezpečení, zákon nadto upravuje možnost prominutí zmeškání této lhůty. Nadto je třeba upozornit na skutečnost, že stěžovatelka měla k dispozici také informace, které jsou součástí posudku o invaliditě ze dne 16. 10. 2012 vypracovaného k podání námítky a které vypovídají o psychiatrické hospitalizaci žalobkyně a jejím psychickém onemocnění hodnoceném jako reakce na těžký stres a poruchu přizpůsobení. S ohledem na tuto povahu onemocnění žalobkyně bylo záhodno vyjít žalobkyni vstříc a volit takové řešení sporné situace, které bude odpovídající daným okolnostem.

[35] Nejvyšší správní soud se s ohledem na vše výše uvedené ztotožnil se závěrem krajského soudu, že lze v postupu stěžovatelky shledat závažné procesní pochybení. To nespočívá v nedostatečně provedeném dokazování v řízení před stěžovatelkou, ale v nepostoupení podání žalobkyně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení, která by zhodnotila podklady předkládané žalobkyní a rozhodla o době péče dle § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Krajský soud tak správně zrušil rozhodnutí stěžovatelky, avšak výrok rozhodnutí krajského soudu stojí částečně na nesprávných důvodech. Důvody zrušení předmětného rozhodnutí ovšem obstály v podstatné míře, neboť se týkají procesního práva žalobkyně na zohlednění jejích tvrzení. Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost zamítl a nesprávné důvody částečně nahradil svými (srov. rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2009, č. j. 8 Afs 15/2007 - 75, č. 1865/2009 Sb. NSS).

[36] Co se týče námítky stěžovatelky, že nedbalé vedení správního spisu nemá vliv na správnost rozhodnutí, pak lze jen zopakovat dobře míněné upozornění krajského soudu, ke kterému se zdejší soud přidává, že v krajním případě může neúplnost správního spisu vést ke zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost. Rovněž řádné vedení správního spisu je znakem dobré správy a přehledný spis má být pravidlem, nikoliv výjimkou.

[37] Protože soud rozhodl téměř bezodkladně o samotné kasační stížnosti, nerozhodoval již o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[38] Z výše uvedených důvodů tedy dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek krajského soudu netrpí namítanou vadou, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl. O kasační stížnosti rozhodl bez jednání podle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., protože neshledal žádné důvody pro jeho nařízení a neprováděl dokazování.

[39] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 a 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla; navíc podle § 60 odst. 2 by jí nebylo možno právo na náhradu nákladů řízení přiznat, jelikož jde v projednávané věci o věc důchodového pojištění. Žalobkyni, která by jako procesně úspěšná účastnice řízení o kasační stížnosti zásadně na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti měla právo, žádné takové náklady nevznikly. Proto Nejvyšší správní soud žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. dubna 2015

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu